

Háttér - Szabó István filmje: Az ajtó

2012 március 10. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Háttér

Régen volt annyira illusztris vendége az Uránia Nemzeti Filmszínháznak filmes fronton, mint szerda este, amikor Az ajtó cím? Szabó István film díszbemutatóján megjelent a f?szerepet megformáló Helen Mirren. Az Oscar-díjas színészn? igazi dívaként ragyogott a vörös sz?nyegen, s rácáfolt nemcsak 66 éves korára, de a filmben alakított Emerenc kinézetére is (utóbbiért elismerés illeti a sminkeseket). Szabó István három éve készül? projektje végül 1,75 milliárd forintból készült el, amit a Magyar Nemzeti Filmalap még megfejelt kétmillió forinttal, ez a

díszbemutató megszervezésére szolgáló egyedi támogatás volt.

Hiba volna egy irodalmi m? minden értékét számon kérni annak megfilmesítésén. Egy jó film az irodalmi alapanyagtól elvonatkoztatva is érvényes alkotás lehet. Éppen ilyen Szabó Magda egyik legszebb regénye, Az ajtó mozgóképi megfogalmazása.

Mégis, marad hiányérzet a néz?ben. Helen Mirren mindenesetre úgy kedveskedett a hazai néz?knek, hogy a premieren kijelentette: élete legfontosabb szerepének tartja Emerenc figuráját.

Sokan, akik Szabó Magda egyik legszebb regényét, Az ajtót olvasták, olvasás közben lelki szemeik el?tt láthatták az írón?t és férjét, Szobotka Tibort. Ez az élmény így marad-e akkor is, ha majd látják Szabó István filmadaptációját, nem biztos, ám valószín?: a házvezet?n? Emerenc karaktere ezentúl sokaknak fogja idézni Helen Mirren szuggesztív alakítását. Fontos megjegyezni: a többi színész is kiváló a filmben, azok is, akik csak a hangjukat adták hozzá.

Egy asszony, aki elveszítette a szeretteit, mégis másokat szolgál, kiszámíthatatlan, keresetlenül ?szinte: Emerenc karaktere épp olyan összetett, ellentmondásos, mint barátságának története az írón?vel. Mindketten alkotnak: az egyik történeteket, regényeket, a másik mindennapi jólétet, tisztaságot – a különbségek lényegtelenek, látszólagosak. Akárcsak az, hogy Emerenc valószer?tlen, mégis valós tragédiák után elátkozott h?s volna: törhetetlen jellem, aki cselekedeteiben megmaradt a szeretetben – amint azt Helen Mirren alakítása is megmutatja (mint azt a sztár a premieren elmondta, élete legfontosabb és legnehezebb szerepének tartja Emerenc figuráját – lásd lejjebb). Ám egy anómiás világban nehéz megérteni, inkább gyanakvást szül, az otthona ajtaját mindig zárva tartó asszony miféle bels? törvényeknek engedelmeskedik és miféle titkokat rejteget. A jóság, a megmentett emberi életek, a fájdalom és a csalódások emlékeit. És macskákat.

Eperjes Károly és Helen Mirren

Fotó: Mokép-Pannónia

Szabó István utóbbi nyilatkozatait olvasva – a lélektani kamaradráma történetét az arcokon kívánta láttatni, és az ajtót mint szimbólumot nem akarta feszegetni – valószín?, hogy a rendez? inkább ösztönösen indult el jó irányba: valójában Szabó Magda regényében sem az a fontos igazán, ami az ajtó mögött van, hanem az, ami és aki el?tte. A cselekedetek, amelyek magukért beszélnek, ám mégsem értik meg mindig azokat, és a szavak, amelyek olykor indulatosak, és máskor – még ha igazak is – épp azokat a gesztusokat leplezik, amelyeket jó volna észre venni.
A b? másfél órás film azonban egyrészt rövid ahhoz, hogy végigjárja ezt az utat, másrészt helyenként túl szép képekben beszél a történetet átható purián szellemiségr?l. Akciók és dialógusok sora váltja egymást, a gesztusokra, a hatvanas évek budai mikrovilágának bemutatására kevesebb jut, arra meg szinte semmi, miféle ?rt hagy maga után halálával a boszorkányos, angyali teremtés.

S bár az egyik kulcsmomentum, a tragikus vihar megjelenítése Emerenc múltjából inkább képregényeket idéz, egy másik, a kórházi jelenet közelebb visz az írón? és Emerenc „gyilkos” konfliktusának megértéséhez: nem a bizalom és az árulás tragédiája az övék, hanem a tisztességé és a hazugságé.

(t.g) - mno

Ajánló